

«ایران» از چرایی سهم پایین تعاون در اقتصاد گزارش می‌دهد

بانک‌ها علیه تعاونی‌ها

تعاونی‌ها رقیب جدی برای سرمایه‌داران و بانکداران دولتی و خصوصی‌اند و طبیعی است که این جریانات از رشد آنها رضایت نداشته باشند

لیلا دیخون خبرنگار

طی سال‌های گذشته همواره بر جایگاه

شرکت‌های تعاونی و نقش آنها در ایجاد و توسعه فرصت‌های شغلی تأکید شده است؛ بدین معنی که بخش تعاون می‌تواند برای تأمین نیازهای اقشار جامعه گام‌های مؤثری بردارد. اما با این حال بخش تعاونی بنا به دلایل مختلف هنوز نتوانسته به این جایگاه دست یابد و از مشکلات زیادی رنج می‌برد. همچنین در عمل اهداف پیش‌بینی شده را نتوانسته‌اند محقق کنند و تا رسیدن به سهم ۲۵ درصدی در اقتصاد کشور راهی طولانی در پیش دارند، در حالی که با تغییر نگاه به تعاونی‌ها، به‌عنوان یک نظام کارآمد اقتصادی و اجتماعی در تأمین نیازهای اقشار جامعه می‌توان گام برداشت.

■ **تعاونی‌ها تنها راه جذب نقدینگی‌های مردم**

معاون امور تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در گفت‌وگو با «ایران» با اشاره به اهمیت برنامه‌ریزی در حوزه تعاون بیان می‌کند: تنها راه جذب نقدینگی مردم بهره‌گیری از ظرفیت تعاونی‌هاست. مهدی مسکنی به ظرفیت‌های عظیم حوزه تعاون اشاره و تصریح می‌کند: بخش تعاون در کشور ما با وجود این ظرفیت‌های عظیم، مظلوم مانده است.

معاون امور تعاون خاطر‌نشان می‌کند: صنوف

مختلف می‌توانند در حوزه‌های تولید، توزیع

و خدمات، تعاونی ایجاد کنند و از مزایای آن

بهره‌مند شوند.

حمایت‌های لازم از تعاونی‌ها، مستلزم شناخت مشکلات و موانع موجود و رفع آن‌هاست. هر چند مشکلات آنها به صرف تأکید بر اهمیت تعاونی‌ها حل نمی‌شود، بلکه باید برای آن راهکار داد. مسکنی در این باره می‌گوید: صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون نیز دارای ظرفیت خوبی برای شکوفایی تعاونی‌هاست که باید از آن بهره‌برد. معاون امور تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی معتقد است: تقویت شرکت‌های تعاونی در استان‌ها در ارتقای سطح تولید مناطق تأثیرگذارند و با کاهش مشکلات تشکل‌ها و شرکت‌های تعاونی در استان‌ها، وضعیت اشتغال و سطح تولید مناطق، قابلیت ارتقا دارد.

مسکنی تأکید می‌کند: شرکت‌های تعاونی برای تداوم یا توسعه فعالیت و افزایش توانمندی برای حفظ و ایجاد مشاغل جدید نیازهایی در حوزه خدمات اعتباری و بانکی دارند که به با هدایت بانک واحد‌ها به سمت شبکه بانکی بویژه بانک توسعه تعاون به‌عنوان بانک تخصصی و توسعه‌ای تعاونگران، این نیازها تا حد زیادی قابل تأمین است.

معاون امور تعاون می‌افزاید: مجموعه حاکمیتی بخش تعاون اعم‌از معاونت تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بانک توسعه تعاون و صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری تعاون با تشکیل نشست‌های متعدد و بررسی مشکلات و چالش‌های تعاونی‌ها شرایطی را فراهم می‌کند تا تعاونگران استانی در موقعیت مناسب به فعالیت اقتصادی و ایجاد اشتغال بپردازند.

معاون امور تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ورود تعاونی‌ها به هر بخش را منجر به نتیجه مثبت می‌داند و می‌گوید: کمبشت‌ترین پول و نقدینگی در دست مردم است اما از این ظرفیت غافل شده‌ایم. آنها ظرفیت وسیعی دارند که باید از آنها بهره برد.

■ **از تأکید بنیانگذار انقلاب بر بخش تعاون تا مهجوریت چندساله**

بنیانگذار انقلاب اسلامی از اوایل انقلاب بر تعاون و جهاد سازندگی تأکید ویژه‌ای داشتند اما طی این سال‌ها این نهادها با بی‌مهری مواجه شدند و بخش تعاون مهجور ماند، بنابراین

نمایشگاه دستاوردهای ۶ماهه وزارت مردم برگزار می‌شود

رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: نمایشگاه دستاوردهای ۶ماهه وزارت مردم با هدف انعکاس خدمات معاونت‌ها و سازمان‌های تابعه از ۷ لغایت ۲۰ اسفند ماه جاری برگزار می‌شود.

به گزارش مرکز روابط عمومی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سید مرتضی موتورچی با اعلام این خبر تأکید کرد: این نمایشگاه با هدف روشنگری در مسیر تحقق بیانیه گام دوم انقلاب در وزارت مردم برگزار می‌شود.

موتورچی، انعکاس مستمر دستاوردها و خدمات، انتشار خدمات دولت و اطلاع مردم از آن را، جزو اهداف مهم وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی دانست.

رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی

عکس: آرش خیرنگار

ایران‌باجان شرقی می‌افزاید: همانگونه که در سخنان رهبر انقلاب نیز اشاره شده است، تعاونی‌ها نقش اساسی را در حل مشکلات کشور می‌توانند انجام دهند و اگر از حمایت مسئولان مربوطه برخوردار باشند، می‌توانند رشد بسیار خوبی را در موضوعات مختلف کشور رقم بزنند.

وی با انتقاد از این‌که طی چند سال اخیر تعاونی‌ها با بی‌مهری فاجعه‌باری مواجه بودند، خاطر‌نشان می‌کند: در این راستا مجلس شورای اسلامی و دولت نقش کلیدی دارند، دولت با حمایت‌های فنی و اجرایی و مجلس با ریل‌گذاری و حذف قوانین دست و پاگیر در راستای راه‌اندازی تعاونی‌ها می‌توانند نقش خود را به خوبی ایفا کنند.

■ **رشد قارج گونه شرکت‌های سهامی عام و خاص**

فتحی با ابراز نگرانی از رشد قارج‌گونه و بدون ضابطه شرکت‌های سهامی عام و خاص به‌عنوان تهدیدی برای تعاونی‌ها خاطر‌نشان می‌کند: برخی از این شرکت‌ها صوری با نقش دلال را در حوزه اقتصادی بازی می‌کنند و این آسیب‌ها بسیار جدی در حوزه اقتصادی و اجتماعی است، زیرا این شرکت‌های صوری و دلال جز منفعت خویش به هیچ منفعت جدی دیگری فکر نمی‌کنند و آسیب جدی در حوزه اقتصادی و حتی معیشت مردم رقم خواهند زد.

وی با بیان این که با رشد تعاونی‌ها مشکلات تعاونی برای فعالیت اقتصادی با مشکلات عدیده‌ای مواجه هستند که باعث دلسردی و سردرگمی آنها در این حوزه می‌شود، می‌گوید: این در حالی است که با رشد تعاونی‌ها به‌صورت عام و خاص و چه به شکل روستایی می‌توان آمارهای راهبردی و استراتژیک کشور را با جابه‌جایی‌هایی روبه‌رو کرد و موضوعات اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و حتی امنیتی‌ها به‌خودکفایی کامل رساند.

فتحی می‌افزاید: زمانی ما می‌توانیم قانون اصل ۴۴ را به درستی اجرا کنیم که اعتماد کامل به بخش اقتصاد مردمی داشته باشیم. واگذاری‌های درست به بخش تعاونی باعث رشد این شرکت‌ها شده و بنا روند برطرف کردن مشکلات روبه رشد قرار خواهد گرفت.

مدیرکل سابق تعاون، کار و رفاه اجتماعی آذربایجان شرقی با تصریح بر امکان حل شدن بسیاری از آسیب‌های اجتماعی به‌عنوان یکی از مشکلات عمده کشور با ایجاد تعاونی می‌گوید: برخی از آسیب‌های اجتماعی برگرفته از اقتصاد و معیشت مردم است و آمارهای رو به رشد اعتیاد، بیکاری، طلاق، مهاجرت معکوس از روستا به شهرها، کاهش ازدواج و افزایش آوارگی می‌توانند برگرفته از این دو موضوع باشد.

هرچند سیاست‌های غلط عاملی برای ایجاد

دولتمردان قرار می‌گیرد.

موتورچی ارائه‌چندین و چند خدمت برتر برای اولین بار را از جمله دستاوردهای این نمایشگاه دانست.

وی ایده وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی مبنی بر «رفع فقر مطلق»، «ساماندهی صندوق‌های بانزنشستگی»، «سازماندهی بنگاه‌های اقتصادی» و «طرح زیست بوم اشتغال» را به‌عنوان ۴ پروژه کلان وزارت مردم یاد کرد که در این مدت اقدامات مهم و اساسی نیز در این زمینه صورت گرفته است. رئیس مرکز روابط عمومی واطلاع‌رسانی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، همچنین به بیش از ۲۰۰ اقدام مهم وزارت تعاون، کار ورفاه اجتماعی اشاره و اظهار کرد: وزارت مردم در دولت سیزدهم بیش از ۲۰۰ اقدام اساسی را در ۱۰ محور اصلی اجرایی کرده که

■ پنجشنبه ۵ اسفند ۱۴۰۰
 ■ سال بیست و هشتم
 ■ شماره ۷۸۵۸

تعاون در کشور ضروری است.

■ **نبودنظام آموزش مدون و کارا در حوزه تعاون**

مدیرکل سابق تعاون، کار و رفاه اجتماعی آذربایجان شرقی در این زمینه نیز توجه به ایجاد و توسعه رشته‌های مرتبط با تعاونی بویژه تعاونی‌های روستایی در دانشگاه‌های کشور، تدوین یک برنامه جامع آموزش به‌صورت مستمر با حضور بخش‌های مختلف ذیربط خصوصی و دولتی در حوزه تعاون و با متولی‌گری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، فراهم کردن امکانات، تجهیزات و حمایت‌های ترغیبی جهت تسهیل ورود تعاونی‌های کشور در مراکز تخصصی و آموزشی در مناطق مختلف را از جمله راهکارهایی می‌داند که می‌تواند به این بخش کمک کند.

وی ضعف نقش حمایتی و تسهیل‌گری دولت کشور را از جمله مشکلاتی می‌داند که در این زمینه تدوین سیاست‌های مشخص و مدون با همکاری دولت و مجلس در جهت کاهش نقش اجرایی تسهیل‌گری و نقش نظارتی دولت است.

فتحی، حمایت جدی دولت در مراحل اولیه شکل‌گیری تعاونی‌ها برنامه مدون متناسب با شرایط محلی نسبت به تأمین سرمایه اولیه چه به‌صورت ارائه‌ای یا به صورت ارائه تسهیلات

با سود کم را پیشنهاد می‌کند و در ادامه می‌گوید:

شناسایی ظرفیت‌ها و پتانسیل روستاهای کشور در اجرای طرح تعاون بر اساس مزیت‌های موجود با کمک فرمانداری و دهیاران شوراهای اسلامی در جهت ایجاد اشتغال پایدار روستایی ضروری است.

■ **کمبود نیروهای متخصص و خیره در بخش تعاون**

وی کمبود نیروی متخصص در این حوزه را یکی دیگر از مشکلات می‌داند و بیان می‌کند:

جذب و به‌کارگیری افراد توانمند در فعالیت‌های تعاونی‌ها با ارائه مشوق‌ها و تسهیلات جذاب، برقراری ارتباط مؤثر و مستمر بین دانشگاه‌های بخش تعاون کشور برای پرورش نیروی متخصص بخش تعاون متناسب با شرایط هر منطقه از کشور لازم است.

فتحی یکی دیگر از موانع بر سر راه تعاونی‌ها را مهیبا نبودن شرایط و تسهیل ورود شرکت‌های تعاونی به بازار سرمایه می‌داند و در ادامه تغییر در ساختار مدیریت و مالکیتی تعاونی‌ها از طریق اصلاح قانون‌های مربوط به بخش تعاون برای جذب نقدینگی هر چه بیشتر جهت توسعه به‌صورت استانی و کشوری، تعاونی‌های خرد را تبدیل به هلدینگ و مجموعه‌های بزرگ اقتصادی خصوصی‌اند و طبیعی است که این جریانات از رشد تعاونی‌ها رضایت نداشته باشند.

وی می‌گوید: اینجاست که قدرت و ثروت بین مردم متوسط به پایین تقسیم می‌شود و در جاهایی نیز جریان مردمی دارای قدرت و ثروت بالاتر از جریان خصوصی و دولتی قرار می‌گیرد که دیگر از مشکلات شرکت‌های تعاونی می‌داند و می‌گوید: تشکیل کفندراسیون‌های تعاونی جهت هماهنگ‌سازی و ارتباط گسترده و توجه به ظرفیت‌های جذب مشارکت‌های گسترده مردمی در قالب تشکل‌ها ضروری است.

با توجه به موارد مطرح شده نظارت بر

عملکرد شرکت‌های تعاونی باید به‌صورت جدی در دستور کار قرار گیرد. بنابراین باید تربیت و به‌کارگیری نیروی متخصص آموزش دیده کافی و امکانات، تسهیلات رفاهی و خدماتی مناسب برای آنان جهت اعمال نظارت بر عملکرد بهتر و دانشجویی، آشنایی با مقوله فرهنگ تعاون، و روحه کار جمعی در قالب کتاب‌های درسی، همایش، مقالات علمی، پایان‌نامه‌ها، تدوین برنامه‌های حمایتی ویژه از مؤسسان جوان زیر ۳۰ سال شرکت‌های تعاونی حوزه‌های نوپای خدماتی بین‌المللی از جمله راهکارهایی است که می‌توان حوزه‌های علمیه برای نقش آفرینی هر چه بیشتر و پررنگ‌تر در خصوص نهادینه‌سازی فرهنگ

حدود نیمی از آنها جزو اولین‌ها بوده و روزشمار خدمت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در دولت سیزدهم از سوم شهریور آغاز شده است. موتورچی، تصویب زیست بوم ملی اشتغال ایران و تقسیم کار ملی برای ایجاد یک میلیون و ۸۵۰ هزار فرصت شغلی تا پایان سال ۱۴۰۱، اختصاص ۵ هزار میلیارد ریال خط اعتباری قرض‌الحسنه برای حمایت از مشاغل خانگی، تصویب و آغاز اجرای سند مهارت‌آموزی و اشتغال سربازان، اجرای طرح بیمه خانواده ایرانی برای زنان خانه‌دار، بیمه تأمین اجتماعی برای دانشجویان، ۲۰ درصد افزایش تسهیلات رفاهی برای بانزنشستگان، تشکیل ستاد راهبردی بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی در وزارت مردم، تکمیل و تحویل ۱۴۰۰ واحد مسکونی به خانواده‌های دارای ۲ معلول و بیشتر به همراهی

کاروتعاون

سرپرست معاونت توسعه اشتغال

به «ایران» خبر داد

صدور ۳۵۳۰ مجوز شغل خانگی در یک هفته

صدور مجوز مشاغل خانگی را به قدری آسان کردیم که ۲ سوم مجوزها به‌صورت آنی و یک سوم هم سه روزه صادر می‌شود

گفت‌وگو

■ **گروه اقتصادی/** مشاغل خانگی نقش مهمی در زیست بوم ملی اشتغال دارند چرا که سرمایه و منابع مالی کمتری نیاز دارند و بدون اینکه هزینه‌ای برای مکان اختصاص دهند افراد در محل سکونت و در کنار خانواده مشغول به کار می‌شوند؛ اینگونه مشاغل عموماً خانواده محور هستند و رونق آنها در کشورهای پیشرفته حکایت از سهم بالای آنها در اقتصادهای بزرگ دنیا دارد. پیش از این وزیر کار گفته بود که در کشورهای صنعتی ۲۳ درصد کل مشاغل به مشاغل خانگی اختصاص دارد و این مشاغل نسبت مستقیم با پیشرفت و توسعه اقتصادی کشور دارد.

هشتم دی ماه سال جاری ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی مصوبه‌ای داشت که سقف زمانی سه روزه را برای صدور مجوز مشاغل خانگی تعیین می‌کرد. این مصوبه حلا یک هفته است که شکل عملیاتی به خود گرفته است.

محمود کریمی بیرانوند، سرپرست معاونت توسعه اشتغال و کارآفرینی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در گفت‌وگو با «ایران» به تشریح آخرین وضعیت اجرای مصوبه ستاد ملی ساماندهی مشاغل خانگی برای تسهیل در صدور مجوزهای مشاغل خانگی پرداخت.

■ **چه تحولی در صدور مجوز مشاغل خانگی بعد از مصوبه ستاد ساماندهی این مشاغل رخ داد؟**

ما در ستاد مشاغل خانگی حدود ۵۵۰ مجوز را صادر می‌کنیم که وزارتخانه‌های صمت، میراث فرهنگی، فرهنگ و ارشاد اسلامی و جهاد کشاورزی شرکای اصلی ستاد مشاغل خانگی هستند که این مجوزها را صادر می‌کردند؛ قبل از جلسه هشتم دی ماه ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی و مصوبه‌ای که در جهت تسهیل صدور مجوز داشتیم، ممکن بود صدور مجوز برای مشاغل خانگی ماه‌ها هم طول بکشد و هیچ سقف زمانی هم برای آن در نظر نمی‌گرفتند اما بعد از مصوبه ستاد ملی برای نخستین بار مصوب شد که مجوز مشاغل خانگی نهایتاً در سه روز صادر شود.

■ **همه مشاغل خانگی شامل همین مورد می‌شوند؟**

صدور مجوز مشاغل خانگی از دو حالت خارج نیست، یا آنی است یا تأیید محور که برای تأیید محور سقف زمانی گذاشتیم که بر این اساس دستگاه مربوطه صرفاً سه روز فرصت دارد تا بررسی و صدور مجوز کند و در صورتی که از این سقف زمانی استفاده نکند، مجوز به‌صورت خود به خود صادر خواهد شد. در عین حال تمام این روند به‌صورت غیر حضوری است، متقاضی درخواست را ثبت می‌کند و دستگاه مربوطه تنها سه روز مهلت بررسی دارد و چه بررسی بشود چه نشود، مجوز ظرف سه روز صادر خواهد شد. اکنون ۱۷۰ رشته را مجوزمحور کرده‌ایم که ظرف سه روز مجوز آنها صادر می‌شود و حدود ۳۵۰ مجوز را هم آنی تعریف کرده‌ایم که متقاضی بعد از اینکه اطلاعات را در سامانه ثبت کرد بلافاصله می‌تواند مجوز را پرینت بگیرد و این برای اولین بار است که اتفاق می‌افتد.

■ **این مصوبه از چه زمانی اجرایی شده و چه تعداد مجوز در همین مدت صادر شده است؟**

از چهارشنبه گذشته این مصوبه عملیاتی شده و تا کنون مجوزهای ثبت محور که تقاضا شده، طی یک هفته ۱۲۱۰ مورد بوده که به همین میزان هم مجوز صادر شده است و دربارۀ تقاضاهای مجوز محور هم در همین زمان ۴۱۴۲ درخواست ثبت شده که ۲۲۲۰ مجوز صادر شده است که علت این تفاوت رقم همان سه روز کاری است که برای صدور مجوز در نظر گرفته شده است.

■ **گرفتن مجوز چه امتیازی برای مشاغل خانگی دارد؟**

قانون مشاغل خانگی مربوط به سال ۱۳۸۹ است و ستاد از همان موقع کار خود را آغاز کرده است؛ اولین امتیاز مجوز برای کسب و کارهای خانگی رسمیت یافتن شغل است و مشاغل بر اساس داشتن مجوز، مبنای سیاستگذاری می‌توانند درخواست تسهیلات از ستاد مشاغل خانگی داشته باشند و سوم اینکه می‌توانند از امکان حضور در بازارچه‌ها و منگ‌های مختلف برای عرضه محصولات خود استفاده کنند.

با اقدامی که انجام شده، صدور مجوز مشاغل خانگی را به قدری آسان کردیم که ۲ سوم مجوزها به‌صورت آنی و یک سوم هم سه روزه صادر می‌شود که دسته دوم هم عموماً درباره مواد غذایی است که نیاز به نظارت اولیه بهداشت ندارد. هدف از این مصوبه تسهیل در راه‌اندازی کسب و کار است و قرار است انرژی دستگاه‌های متولی را صرف صدور مجوز نگذاریم بلکه این انرژی را صرف مشاوره، نظارت و پایدارسازی تأمین مالی مشاغل کنیم.